

LA-1/2011.
(LA-3/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Ifjúsági, szociális, családügyi és lakhatási bizottsága**
Lakhatási albizottságának

2011. március 28-án, hétfőn, 10 óra 14 perckor
az Országház főemelet 55. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Bemutakozások</i>	5
<i>Lakáspolitikai a kilakoltatási moratórium feloldása után; konzultáció civil és érdekképviselői szervezetekkel</i>	7
<i>Szöllősi László helyettes államtitkár bevezető tájékoztatója</i>	7
<i>Kérdések, vélemények</i>	8
<i>Szöllősi László helyettes államtitkár válasza</i>	9
<i>A meghívottak hozzászólásai</i>	10
<i>Kérdések, vélemények</i>	21
<i>Szöllősi László helyettes államtitkár reflexiója</i>	24
<i>Egyebek</i>	26

Napirendi javaslat

1. Lakáspolitikai a kilakoltatási moratórium feloldása után; konzultáció civil és érdekképviseleti szervezetekkel
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Vágó Gábor** (LMP), az albizottság elnöke

Rónaszékiné Keresztes Monika (Fidesz)

Talabér Márta (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Szöllősi László helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium)

Márton Izabella hálózati igazgató (Magyar Szegénységellenes Hálózat)

Dr. Zoltán Hunor Csaba (önálló bírósági végrehajtó)

Sümeghy György országos igazgató (Habitat for Humanity Magyarország)

Kovács László ügyvezető (Banki és Végrehajtási Károsultak Információs Irodája)

Dabasi Tamás elnök (Fehér Kéményseprők Országos Társadalmi Szervezetek Szövetsége)

Kis Tibor (Város Mindenkié Csoport)

Barabás Gyula elnök (Hitelszövetség)

Schillné Bene Irén (Otthon és Érdekvédők Szövetsége)

Nagy József állampolgár

Megjelentek

Ghyczy Gellért főosztályvezető-helyettes (Nemzeti Erőforrás Minisztérium)

Schádi Tamás István (Város Mindenkié csoport)

Joó Gyula állampolgár

Aknai Zoltán igazgató (Menhely Alapítvány)

Gulyás Dávid osztályvezető (Nemzetgazdasági Minisztérium)

Kiss Kornélia főtanácsos (Nemzetgazdasági Minisztérium)

Agárdi János elnökségi tag (Fehér Kéményseprők Országos Társadalmi Szervezetek Szövetsége)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 14 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

VÁGÓ GÁBOR (LMP), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Lejárt a 10-15 perces türelmi idő, ezért szeretnénk elkezdni legalább a bizottsági ülést úgy, hogy ameddig megjönnek a tisztelt képviselő asszonyok, addig arra kérném a megjelenteket, hogy mutatkozzanak be pár szóban, illetve a szervezetüket mutassák be pár szóban, hogy kik is önök és honnan jöttek. És akkor utána reméljük, hogy megérkeznek a képviselő asszonyok és elkezdődhet a bizottsági ülés érdemi része. Jobbról balra, ha lehetne egyszerűen megoldani. Köszönöm szépen.

Bemutkozások

DR. ZOLTÁN HUNOR CSABA önálló bírósági végrehajtó: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság!, illetve most egyelőre Tisztelt Elnök Úr! Dr. Zoltán Hunor Csaba önálló bírósági végrehajtó vagyok; 15 éve dolgozom a bírósági végrehajtás területén és immár 8 éve teljesítek önálló bírósági végrehajtói szolgálatot a Dunakeszi Városi Bíróság mellett.

KOVÁCS LÁSZLÓ ügyvezető (Banki és Végrehajtási Károsultak Információs Irodája): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Megjelentek! Kovács László vagyok, a Banki és Végrehajtási Károsultak Információs Irodájának az ügyvezetője. A cégünk Révfülöpön működik, ott van a központja. Az egész országban dolgozunk, elsősorban családsegítő szolgálatok munkájának a bevonásával, illetve a beérkező ügyekkel, nagy tömegben dolgozunk fel ügyeket, és szeretnénk az itt felszaporodott tapasztalatokat valahogy átadni.

NAGY JÓZSEF állampolgár: Jó napot kívánok. Elnök Úr! Tisztelt Jelenlévők! Egy egyszerű állampolgár vagyok, viszont készítettem egy egységes lakástörvény tervezetet, ami sok mindent felölel, erről majd később, ha megengedik. Köszönöm szépen.

SZÖLLŐSI LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium): Jó napot kívánok. Szöllősi László vagyok, a Nemzetgazdasági Minisztérium Vállalkozásfejlesztésért és Iparért felelős helyettes államtitkára. Ez a helyettes államtitkárság kisvállalkozás fejlesztéssel, iparral, iparstratégiával, otthonteremtéssel, építésgazdasággal foglalkozik. Köszönöm szépen.

MÁRTON IZABELLA hálózati igazgató (Magyar Szegénységellenes Hálózat): Jó reggelt kívánok. Márton Izabella vagyok, a Magyar Szegénységellenes Hálózat igazgatója; és a nevünkből kikövetkeztethető, hogy a szegénység témájával foglalkozunk, azért dolgozunk, hogy a szegénységben élők hangja eljusson a döntéshozók fülébe.

HERMAN ZITA tanácsadó: Jó reggel reggelt kívánok. Hermann Zita vagyok, az LMP tanácsadója és Vágó Gábor mellett dolgozom.

SÜMEGHY GYÖRGY országos igazgató (Habitat for Humanity Magyarország): Jó napot kívánok. Sümeghy György vagyok, a Habitat for Humanity Magyarország igazgatója. Lakhatási szegénységgel foglalkozó civil szervezet vagyunk: építkezünk, felújítunk rászorulóknak, szegényeknek, illetve lakáspolitikai érdekképviseléssel foglalkozunk; az új Széchenyi-tervhez is hozzászólunk, egy állásfoglalást tettünk közzé nemrégiben, hogy mit gondolunk a szegények, rászorulók szempontjait mennyire szolgálja az új Széchenyi-terv otthonteremtési fejezete.

BARABÁS GYULA elnök (Hitelszövetség): Jó napot kívánok. Barabás Gyula vagyok, a Széchenyi Hitelszövetségtől. Szakmai érdekképviseleti szervezetként tevékenykednénk; az élet átírta a tevékenységünket, úgyhogy most az ügyfelek adósságrendezésével próbálunk foglalkozni.

KIS TIBOR (Város Mindenkié Csoport). Jó napot kívánok. Kis Tibor vagyok, a Város Mindenkié csoport tagja, azon belül a lakhatási csoport tagja. A mi csoportunk, a Város Mindenkié a hajléktalanokkal és a szövetségesekkel együtt dolgozik, most jelenleg a lakhatási válság megoldásán dolgozunk. Köszönöm szépen.

DABASI TAMÁS elnök (Fehér Kéményseprők Országos Társadalmi Szervezetek Szövetsége): Jó reggelt kívánok. Dabasi Tamás vagyok, és tisztelettel köszöntök mindenkit, az elnök urat, illetve a meghívottakat. A Fehér Kéményseprők Országos Társadalmi Szervezetek Szövetségének elnöke vagyok. Azért hoztuk létre ezt a szervezetet, hogy Magyarországon az összes közigazgatásban, hivatalban megpróbáljuk felszámolni a korrupciót. De a 2008-as évben a bankok által elkövetett visszaélések miatt egy kicsit keményebben foglalkoztunk azzal a témával, és a mai napig eljutottunk oda, hogy feltártuk és most már kimondható, hogy banki bűnözés folyik Magyarországon; illetve az ingatlanok jogosulatlan tulajdon megszerzése, és erre szakosodott különböző cégek nagyon kemény és emberhez nem méltó módon történő viselkedése az állampolgárokkal, illetve az elkeseredett hitelekkel és közüzemi díjhátralékosokkal szemben.

Mi ezért mindent el fogunk követni, akár fizikális jelenlétünkkel, akár fizikális erőszakkal is, hogy megakadályozzuk, hogy az utcára kerüljön több mint egymillió ember. Nagyon örülök, hogy van a körünkben egy bírósági végrehajtó, mert nagyon sok panasz van ezen a területen. Természetesen nem mind a 700-ra, csak kiemelten 12-15 végrehajtóra. Köszönöm.

SCHILLNÉ BENE IRÉN (Otthon és Érdekvédők Szövetsége): Az Otthon és Érdekvédők Szövetségének vagyok az egyik társalapítója. Szövetkeztünk néhány civil szervezettel és 2009-ben 34 Magyarországon regnáló bankot pereltünk be tisztességtelen banki magatartás miatt, és egyebek miatt, de ebbe most nem szeretnék belemenni, majd a bemutatkozás után részletesebben. Köszönöm.

AGÁRDI JÁNOS (Fehér Kéményseprők Országos Társadalmi Szervezetek Szövetsége): Jó napot kívánok! Mint civil jogvédő is és a devizahitelekkel kapcsolatos ügyekben, azon kívül a Robin Hood Csoport alapításában részt vevő. A későbbiekben majd bővebben.

ELNÖK: Köszönöm szépen a bemutatkozókat. Legvégül én is bemutatkoznék. Vágó Gábor vagyok, a Lehet Más a Politika szóvivője, illetve itt az Országgyűlésben a Lakhatási albizottságnak az elnöke.

Nekem a türelmem elég nagy, ezért azért, hogy tényleg törvényes keretek között tudjuk ezt megtárgyalni, és ne csak egy szakmai informális beszélgetés legyen, ezért azt javaslom, hogy még várjunk fél 11-ig, hátha megérkezik addig az egyik fideszes képviselő asszony. Az egyikőjük az autópályán akadt el, a másikójük pedig jelezte, hogy úton van.

(Rövid szünet.)

(Megérkezik Talabér Márta (Fidesz) és Rónaszékiné Keresztes Monika (Fidesz))

Lakáspolitikai moratórium feloldása után; konzultáció civil és érdekképviseleti szervezetekkel

ELNÖK: Foglaljunk helyet, és elkezdjük a bizottsági ülést. Tisztelt Képviselőtársaink! A bizottság napirendjéről szavaznánk. Napirendi javaslatom: először a kilakoltatási moratórium utáni lakáspolitikai, konzultáció civil és érdekképviseleti szervezetekkel, majd pedig egyebek. Ki fogadja el ezt a napirendet? *(Szavazás.)* Egyhangúlag elfogadta az albizottság. Most pedig megérném a bizottság tagjait, hogy a meghívott civil és érdekképviseleti szervezetek képviselőinek adjunk tanácskozási jogot. Felolvasnám a névsort: Márton Izabella, a Magyar Szegénységellenes Hálózattól, dr. Zoltán Hunor Csaba önálló bírósági végrehajtó, Sümeghy György, a Habitat for Humanity Magyarországtól, Kovács László Banki és Végrehajtási Károsultak Információs Irodája, Dabasi Tamás, a Fehér Kéményseprők Országos Társadalmi Szervezetek Szövetsége, Kiss Tibor, Város Mindenkiért Csoport, Hermann Zita, Lehet Más a Politika, Nagy József állampolgár, valamint Schillné Bene Irén, az Otthon- és Érdekvédők Szövetségétől. Agárdi János, a Fehér Kéményseprők Országos Társadalmi Szervezetek Szövetségétől, Barabás Gyula, a Hitelszövetségétől. Ki szavaz arra, hogy ők tanácskozhassanak?

TALABÉR MÁRTA (Fidesz): Lehet egy olyan kérdésem, hogy ha elnök úr képviseli az LMP-t, miért van szükség Hermann Zita felszólalására?

ELNÖK: Természetesen, úgy gondoltuk, hogy arra szükség van, hogy a szakpolitikai érvek elhangozzanak és nem volna szerencsés, hogyha ezek az én számból mint levezető elnökéből hangoznának el itt az ülésen. De hogyha önöknek ellenvetése van, akkor külön szavazhatunk róla. *(Talabér Márta: Szerencsésebb lett volna, hogyha minden párt képviselteti magát ilyen módon.)* Minden pártnak kiküldtük a meghívót, többekkel személyesen is egyeztettem, például a Jobbiktól ígérték is, hogy jönnek, de mégsem jelezték, hogy felszólalnának. Szakértői szinten jelen vannak. De hogyha önöknek ez problémát okoz, akkor én szívesen elmondom a Lehet Más a Politika érveit és Hermann Zitát visszavonnám. *(Talabér Márta: Köszönöm.)* Rendben, akkor a felsorolt neveket elfogadjuk-e? *(Szavazás.)* Egyhangú.

Tisztelettel köszöntöm Szöllősi László helyettes államtitkár urat. Kérdezném, hogy a kormánynak vázlatosan legalábbis milyen tervei vannak a lakáspolitikai alakítására a kilakoltatási moratórium feloldása után.

Szöllősi László helyettes államtitkár bevezető tájékoztatója

SZÖLLŐSI LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. A kormánynak az otthonteremtéssel kapcsolatos szándékait egy részletes társadalmi vita keretében először tavaly nyáron, az új Széchenyi terv kidolgozása során vitatta meg az arra önként jelentkező érdekképviseletekkel, szakmai szervezetekkel. Számos szervezetet megkerestünk, akik részt vettek ebben a vitában, illetve közreadtuk az ezzel kapcsolatos javaslatunkat. Ez az új Széchenyi terv, amelyet 2011. január 14-én a miniszterelnök és a nemzeti fejlesztési és nemzetgazdasági miniszter adtak közre, tartalmazzák ezeknek a konzultációknak az eredményeit. Ezen túlmenően a nemzetgazdasági miniszter létrehozott egy otthonteremtési tanácsadó testületet, amelyben részben lakásépítéssel, részben lakásfinanszírozással foglalkozó szakmai szervezetek, vállalkozások, bankok szakértői kérte fel, hogy további kezdeményezésekkel, javaslatokkal keressék meg.

Ezek a munkák, amelyeket az előzőekben jeleztem, ezek mind abba az irányba mutatnak, hogy a kormánynak az új otthonteremtési programja, amely elsősorban a kilakoltatási moratórium lejártá után fog tudni fokozatosan egyre inkább érvényesülni, a következő célokat kell hogy elősegítse. Elsősorban a lakásteremtésnek, a lakásépítésnek, a

lakásfelújításnak minden tekintetben a gyermekvállalást, illetve a tisztességes munka- és a közterhekhez való hozzájárulás elismerését kell elősegítenie. Ezen túl nyilvánvaló, hogy az új Széchenyi-tervben kiemelt szerepet kapott energiahatékonysági környezetvédelmi szempontoknak maximálisan érvényt kell szerezni ebben az otthonteremtési törekvésekben.

A támogatási rendszernek, amelyet a jövőben a kormány működtetni kíván, átláthatónak és mindenekelőtt fenntarthatónak kell lenni. Az elmúlt időszak támogatási rendszereknek sajnálatos módon ez a képessége volt az, ami legkevésbé szenvedett fogyatékossgot. Amellett a 2001. januárban meghirdetett Széchenyi-terv törekvéseivel összhangban, az új Széchenyi-terv is szeretné elérni, hogy a bérleményekben, bérlakásokban való lakhatás támogatása emelkedjen, növekedjen; nyilvánvalóan ezeken a területeken a kormánynak jelenleg nagyon szűk a mozgástere. Ez a szűk mozgástér öltött testet és vált mindenki számára jobban értelmezhetővé a Széll Kálmán-terv közreadásával, amely tervek világossá tette, hogy Magyarországon az elmúlt 8 év során tulajdonképpen minden létező jövedelemtulajdonos pénzügyi helyzete drámaian romlott. Így romlott a vállalkozások helyzete, különösen romlott az államháztartás helyzete, és ami itt a tisztelt bizottság, illetve a jelenlevők számára a leginkább érzékelhető és napi foglalkozást igényel, azoknak a helyzete, akik lakásépítésre, otthonteremtésre vállalkoztak, az ő helyzetük is drasztikusan romlott az elmúlt évek során. Emiatt a Széll Kálmán-tervben rögzített felismerés, illetve összefoglalt teendők nyomán úgy véljük és a kormánynak ez a szándéka, hogy az otthonteremtésben azokat a célokat, amelyeket az előzőekben jeleztem, ezeket fokozatosan lehet tudni, leszünk képesek érvényesíteni.

Az első nyilvánvalóan a jelenlegi helyzet kárvallottainak a méltányos kezelésére irányuló intézkedések. A jelenlegi helyzetben legkedvezőtlenebb helyzetbe nyilván azok kerültek, akik a 2005-2007 után jelentősebb önerő nélkül vágtak bele lakásvásárlásba, és az ő számukra kialakított feltételrendszer elsősorban a devizahitelben történő eladósodás erre sarkallta. Sajnos az akkori időszakban nem jutott el hozzájuk megfelelően figyelmeztetés arra, hogy ez milyen mérhetetlen kockázatokat jelent. Emiatt a kormánynak jelen pillanatban a kilakoltatási moratórium utáni helyzetnél arra kell majd kezdeményezésekkel élni, részben azok, akik ebben a helyzetben már nem tudnak további áldozatokat vállalni a korábbi felvett hitelek törlesztése ügyében, ők jelen pillanatban szerencsére még egy szűkebb kör. Ennek kapcsán szerettem volna jelezni a tisztelt bizottságnak, itt a bemutatkozások során az egyik jelenlevő milliók utcára kerüléséről beszélt, erre vonatkozó veszély azért nem áll fenn, természetesen drámai a helyzet, de azt gondolom, hogy a drámai helyzet további dramatizálására nincsen szükség már csak azért is, mert a lakáspiacon minden ilyen kijelentésnek minden irányban vannak következményei.

Visszatérve a mondandómra, tehát az első az azon viszonylag szűkebb kör, vagy a kárfeltevők egy szűkebb köre, akik már nem tudnak többet tenni azért, hogy hiteleiket törlesszék, számukra kell egy megoldási javaslatot kidolgozni, illetve a másik kör, akik rendkívüli erőfeszítéseket tesznek saját maguk és családjuk is, hogy a fennálló hiteleiket törlesszék. Ő számukra nyilvánvalóan a törlesztendő - rendszeres törlesztési kötelezettségének - valamilyen mértékű stabilizálására irányuló kezdeményezéseket gondol át a kormányzat, illetve a kormányzati szakértők, hogy ezen belül mekkora mozgástér van, illetve, hogy a hitelintézetekkel milyen módon lehetne erre egy épkezláb, a bankrendszer stabilitását nem veszélyeztető megoldást kidolgozni. Köszönöm szépen.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönöm. Akkor most megadnám a lehetőséget a bizottság tagjainak, hogy kérdezzenek az államtitkár úrtól, illetve a kormány képviselőitől. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nem élnék ezzel a lehetőséggel most ebben az első körben, akkor én tenném fel a kérdéseimet.

Egyrészt a nemzeti eszközkészlet, amely a magyar sajtót bejárta jó háromnegyed éven keresztül, ez a terv hogy áll, mivel a Széll Kálmán-tervből nem sok mindent lehetett kiolvasni

ezzel kapcsolatban, hogy akkor mégis a nemzeti eszközzel kérdéseről egy kicsit bővebben, ha tudna beszélni a helyettes államtitkár úr, az bizonyára sokat segítene az itt ülőknek – egyrésztől. Másrésztől pedig utalt arra, hogy nem kellene dramatizálni ezt a helyzetet; akkor tud-e ön egy pontos számot adni arra, hogy körülbelül mennyien vannak azok, akik április 15-e után kilakoltatásra kerülhetnek, mert volt egy ez irányú határozati javaslatom, amelyet sajnos az Országgyűlés illetékes bizottsága nem vett tárgysorozatba, tehát a kormányzat tud-e egy pontos számot adni.

Másrésztől, tehát, hogy pontosan a rezsihátralékosok és a nem lakáscélú jelzáloghitelesek, akiknek 90 napon túli tartozása van, ez mekkora kört érint a társadalomban. Egyrésztől örülök, hogy a kormányzat részéről már van végre egy felelőse e területnek, az ügyben sajnálatomat kell kifejezni, hogy nem csupán egy lakáspolitikai felelős van, hanem az építésügy és a kisvállalkozások is hozzákapcsolódnak, de jóval inkább örülnék neki, ha ez egy szociálisabb jellegű dolog volna -, de a helyettes államtitkár úr, ha kielégítő választ ad, akkor nagyon megköszönöm. Köszönöm.

Szöllősi László helyettes államtitkár válasza

SZÖLLŐSI LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Az első kérdésre válaszolva, igen ismert előttem az a kezdeményezés, amelyben széles körű adatfelvételre irányuló szándékát jelezte. Azt gondolom, hogy az, hogy április 15-én, amennyiben nem került volna sor a moratórium meghosszabbítására, hány lakásban lakónak a kilakoltatására került volna sor, ezt felelősen összegyűjteni jelen pillanatban nem lehet. Az, hogy egy hitelintézet az ő adósaival szemben milyen módon jár el, és ezzel az adott hitelintézet nemcsak a hitelfelvevővel, hanem a saját maga számára is milyen helyzetet teremt, az igazából nem egy ilyen prognózisszerűen előre jelezhető terület. Ha szabad bátorkodnom megjegyezni, rövid pályafutásom során néhány hónapot eltöltöttem egy hitelintézetnek olyan területén, amely ilyen hiteleknek, jelzáloghiteleknek az engedélyezésével, folyósításával foglalkozott, és pontosan tudom, hogy a hitelintézet az, amely – legalábbis a felelős hitelintézet – nagyon óvatosan bánik azzal, hogy a saját működési területén levő hiteleseket úgymond bedöntse.

Az én általam ismert, egyébként nyilván nem egy országos méretű hitelintézet kínosan ügyelt arra, hogy próbáljon egyedi kezelési módot találni. Ezért itt előzetes prognózisoknak csak igen nagy tévedési lehetőséggel volna lehetősége, hogy egy ilyen készítsünk. Én azt gondolom, hogy ettől függetlenül nyilvánvaló, hogy a hitelintézetek számára a kérdés egyre szorítóbb. Minden olyan döntés, amely ezt a kilakoltatási moratóriumot bevezette, fenntartotta, meghosszabbította, az természetesen a hitelintézetek számára újabb és újabb feladatot keletkeztetett.

Ami a kérdés másik részét illeti, a nemzeti eszközzel létrehozásának pontosan akkor jön el majd a helye, és addig valóban abszolút csak előkészítő fázis lehet, amikor ez a kilakoltatási moratórium lejár, és valóban sor kerül azoknak a lakástulajdonosoknak a kilakoltatására, akiket az eszközzel társaság szabályozása megóvna attól, hogy lakóhelyet kelljen változtatniuk, így a kettős trauma, tehát az, hogy elveszthetik a tulajdonukat, illetve elveszthetik a lakhatási lehetőségeket, ebből a kettőből csak az egyik lógjon a fejük fölött, hogy a jövőben a tulajdonukra ne tulajdonként tekinthessenek, hanem egyfajta bérleményként. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Rendben, köszönöm. Még egyszer megadom a lehetőséget a képviselőtársaknak, hogy kérdezzenek. *(Nincs jelentkező.)* Akkor szeretném, hogy a korábban már bemutatkozott szervezetek képviselői 5-5 percben elmondanák az álláspontjukat. Először megkérem Márton Izabellát, a Magyar Szegénységellenes Hálózattól, hogy fejtsék ki álláspontjukat.

A meghívottak hozzászólásai

MÁRTON IZABELLA (Magyar Szegénységellenes Hálózat): Nagyon köszönöm a lehetőséget, és köszönöm a meghívást. Bízom benne, hogy a jövőben még több ilyen alkalomra kerül sor, más témákra is, ahol a civil szervezetek és az Országgyűlés képviselői tudnak találkozni. Nem húznám az időt azzal, hogy azt fejtegessem és ecseteljem, hogy mekkora problémáról van szó. Azt gondolom, hogy ezzel mindannyian tisztában vagyunk, ahogy azzal is, hogy itt az államnak és az állampolgároknak, illetve a piaci szereplőknek, ideértve természetesen a bankokat, egyaránt súlyos felelősségük volt abban, hogy ilyen helyzetbe manővereztük magunkat, és itt állunk, szembesülve azzal, hogy akár százezer család lakhatása kerül veszélybe. Én azt szeretném azért, hogyha egy kicsit ebből a pánikhelyzetből ki tudnánk tekinteni és megpróbálnánk a lakhatás kérdéskörét úgy általában és összetettségében szemlélni, mert én azt látom, hogy megvan annak a veszélye, hogy most hirtelenjében csak a bedőlő lakáshitelesekre fókuszálunk és még kevesebb figyelmet kapnak azok, akik ma Magyarországon elfogadhatatlan és embertelen lakáskörülmények között élnek. Tudjuk, hogy ma körülbelül 300 ezer ember él szegregált lakókörnyezetben, olyan helyen, ahol mondjuk nincs aszfaltos út, nincsen folyóvíz, nincsen áram. Nem azt mondom, hogy választani kell a két probléma kezelése között, és vagy egyiket vagy másikat kell megtenni, csak én azt kérem, hogy mindig tartsuk a szemünk előtt és a fejünkben azt, hogy különböző problémák vannak a lakhatás területén és mindegyiket kezelni kell.

A lakáshitelesek problémája kapcsán természetesen azt a veszélyt mi is látjuk, hogy azok, akik a középosztály alsó részéből néhány éve felvették ezeket a hiteleket, most nagy eséllyel fognak belecsúszni a szegénységbe. Természetesen nagyon fontos, hogy ezt megakadályozzuk, de én azzal kapcsolatban nem nagyon hallottam becslést, hogy ezek közül a családok közül vajon hányan vannak olyanok, akik saját erejükből meg fogják tudni oldani a helyzetet. Kilakoltatják őket, de meg tudják oldani maguknak a lakhatásukat, és hányan vannak olyanok, akik valóban állami segítségre szorulnak. Rajtuk természetesen segíteni kell. Megoldásként azt gondolom, hogy már nagyon sokan sok helyen elmondták, hogy a szociális bérlakás- és az önkormányzati bérlakásszektorot kell bővíteni, fejleszteni, Magyarországon nagyon alacsony a szociális bérlakások száma. Ezzel kapcsolatban mindig elhangzanak elképzelések, tervek, a helyi önkormányzatok hogyan tudnák ezeket a lakásokat megvásárolni, de látjuk, hogy a helyi önkormányzatok ezt nem teszik.

Korábban is megvolt a lehetőségük, különböző pályázati lehetőségek álltak rendelkezésükre arra, hogy a saját lakásállományukat bővítsék, de ezt nem tették meg. Úgyhogy azt gondolom, hogy érdemes ezen elgondolkodni.

Egy gondolattal zárnám: nyilván nagyon sok mindenről lehetne még beszélni, az egyik, hogy jó lenne, hogyha a tűzoltásról és a problémakezelésről egy kicsit a fókuszunkat áthelyeznénk a megelőzésre, prevencióra. Elhangzott, hogy mennyire fontos, hogy a lakosságot tájékoztassuk arról, hogy amikor valamilyen pénzügyi ügyletbe kezdenek, annak milyen következményei lehetnek. Én a mai napig nem látok semmilyen átfogó tájékoztatási programot, ami arra irányulna, hogy a most felnövő nemzedék kicsit tudatosabban bánjon a pénzügyeivel. Ez az egyik dolog. A másik dolog, hogy azt is látjuk, hogy a jelenleg működő lakhatási támogatási rendszer nagyon esetleges, lakásfenntartási támogatások különböző mértékben hozzáférhetőek, az adósságkezelési támogatás pont a kistelepüléseken nem elérhető. Tehát jó lenne azt is áttekinteni, hogy milyen szolgáltatási és támogatási rendszerrel tudjuk megelőzni azt, hogy emberek eladósodjanak. És ugye itt velünk párhuzamosan zajlik az alkotmányozás. Nem lenne rossz, hogyha arról is tudnánk szót ejteni, hogy a lakhatási jog az vajon bele bír-e kerülni egy következő alkotmányba vagy nem. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Most pedig megkérem dr. Zoltán Hunor Csabát, hogy az álláspontját fejtsse ki.

DR. ZOLTÁN HUNOR CSABA önálló bírósági végrehajtó: Köszönöm szépen. Mint gyakorló bírósági végrehajtó, közvetlen kapcsolatba kerülök a nehéz helyzetbe került emberekkel, családokkal, legyen az akár adós vagy végrehajtást kérő, így pontosan ismerem a végrehajtási eljárások területén jelentkező jogszabályi és gyakorlati problémákat, amelyek elvezethetnek oda, hogy szinte kismiszve kerüljenek az emberek az utcára. Ugyanakkor a végrehajtási eljárásokkal kapcsolatban a továbblépési lehetőségeket is pontosan látom, amelyekkel a nehéz helyzetbe került családokon az állam segíthetne.

A rendelkezésre álló időkeret szűkössége miatt tényleg csak szűk vonalakban ismertetném ezeket a problémákat és a problémák kezelésének lehetséges módjait. A jelentkező problémákat felsorolnám. Az első súlyos probléma, hogy az adósok lakhatását szolgáló ingatlanok sok esetben rendkívül alacsony áron kerülnek értékesítésre, amely a következő két okra vezethető vissza. A probléma első oka, hogy az ingatlanárverések szabályai a mai napig is lehetőséget adnak arra, hogy árverési hiénák uralják az árverési hatóságokat a hatósági árveréseken. A körön belül lévő árverési hiénák egymás közt összebeszélnek, közvetlenül az árverés előtt megállapodnak, hogy az árverésre kerülő ingatlant melyikük vásárolja meg a lehető legalacsonyabb áron – természetesen. Megállapodnak abban is, hogy az ingatlant megvásárló árverési hiéna mennyi pénzt fizet a többieknek azért, hogy ők ne vegyenek részt a licitáláson. Az árverésen részt venni kívánó külsős személyeket különböző módszerekkel lebeszéli arról, hogy árverezzenek - nem részletezném ezeket a különböző módszereket, mert pontosan nem ismerem -, vagy egyszerűen csak, elnézést a kifejezésért, leveszik őket bizonyos pénzüsszeggel azért, hogy az árverési hiénák ne srófolják fel a licitálás során az árverési vételárat.

A probléma forrása abban rejlik, hogy az ingatlan-végrehajtás végső momentumaként a végrehajtó egy olyan árverést kell tartson, ahol az árverezők személyesen jelennek meg és így közvetlen kapcsolatba kerülhetnek egymással. A megoldást az jelentené, ha a parlament úgy módosítaná a végrehajtási eljárásról szóló törvény ingatlan-végrehajtásra vonatkozó szabályait, hogy az ingatlan-végrehajtás végső momentuma előtt ne kerülhessenek egymással közvetlen kapcsolatba az árverezők.

A probléma második oka, hogy a hatósági árverésen történő vásárlás finanszírozásához az árverési vevő nem vehet igénybe egyáltalán bankhitelt, itt csak a saját pénzügyi forrásait felhasználva árverezhet. Ezért figyelembe véve a jelenleg rendelkezésre álló készpénzállomány szűkösségét, természetes módon az árverezett ingatlanok alacsonyabb áron kerülnek eladásra, míg egy megfelelő hitelkonstrukciós lehetőséggel magasabb vételárat lehetne elérni az árveréseken. Ennek a problémának a megoldását az jelentené, ha a tulajdonjog-fenntartással történő vétel intézményéhez hasonlóan a jogalkotó létrehozná a tulajdonjog-fenntartással történő árverés intézményét, ami összehangolva a végrehajtási eljárásról szóló törvény, az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény és annak végrehajtásáról szóló rendelet szabályait.

A második súlyos probléma az állami eszközzel pénzügyi forrásainak megteremtése. Azt gondolom, ezt egy picit korábbról kezdeném. A végrehajtás alá vont különböző vagyontárgyak mindegyikénél megállapította a jogalkotó a végrehajtás alól mentes vagyontárgyak körét, egyetlen kivétellel, ez pedig az adós lakhatását szolgáló ingatlan, illetve pontosabban az ingatlan árveréséből befolyó vételár, erre semmilyen mentességi szabály nem vonatkozik. Ha az előbb említett probléma, mármint az árverésen értékesített ingatlanok árverési vételárának emelését el lehetne érni, tehát ha ez a probléma megoldásra találna, az adósok lakhatását szolgáló ingatlanok jóval magasabb áron kerülnének értékesítésre, ami lehetőséget biztosítana a lakhatást közvetlenül szolgáló ingatlanokra vonatkozó valamiféle mentességi szabály bevezetésére; a mentesség meghatározásánál, vagy a mentes összeg meghatározásánál figyelembe lehetne venni az eltartott gyermekek számát.

Gondolataim szerint az ingatlan vételárából a mentes összeget az adós kapná meg, de csak akkor, amikor önként kiköltözik az ingatlanból. Az így megkapott összegből az adós

lehetőséghez jutna, hogy egy olcsóbb ingatlant vásároljon, vagy valamilyen további lakhatási megoldást találjon magának. Az adósokat megillető mentes összegek kezelője lehetne az állami eszközekezelő az alatt az időszak alatt, amíg az adós kiköltözik az ingatlanból. Ez a módszer természetesen erősítené az önkéntes jogkövetést és a kilakoltatás számának drasztikus csökkenését is eredményezhetné. Ugyanakkor az adós egy meghatározott ideig tovább lakhatná az ingatlant, de ebben az esetben a mentes rész bizonyos hányada illesse meg az új tulajdonost egy kvázi lakáshasználati díjként. Ez alatt az idő alatt, amíg tovább lakja az ingatlant, lehetőséghez jutna a talpra állásra. Ha az új tulajdonos történetesen az állami eszközekezelő lenne, akkor az eszközekezelőt illethetné meg ez az összeg, és az így befolyó pénzeszegekből finanszírozható lenne az eszközekezelő folyamatos működése.

A harmadik súlyos probléma, meglátásom szerint, a bírósági végrehajtási eljárásokban a fokozatosság elve csak egy konkrét személy ellen folytatott eljárásban érvényesül. A jelenlegi szabályozás nem veszi figyelembe, hogy egyazon tartozás megfizetéséért hány személy tartozik egyetemleges kötelezettséggel. Arra a gyakori esetre gondolok, amikor a hitelösszeget ténylegesen felhasználó adós a teljes vagyonával felel, míg a kezes dologi adósként a saját lakóingatlanára terhelt önálló zálogjoggal biztosítva vállal kötelezettséget a tartozás megfizetéséért. Ebben az esetben a tényleges adós elleni eljárásban a fokozatosság elvét be kell tartani, és az ő tulajdonát képező ingatlan értékesítésére kizárólag akkor kerülhet sor, ha a végrehajtási eljárás során kiderül, hogy egyéb más vagyontárgy végrehajtás alá vonásával nem lehet behajtani a követelést. Ezzel szemben a kezes ellen folytatott végrehajtási eljárásban már nem érvényesül ez a fokozatossági elv, hiszen ő csak dologi adósként szerepel a hitelben. Az ingatlan árverésére így még azelőtt sor kerülhet, hogy kiderült volna, hogy a kölcsönt ténylegesen felhasználó adóstól a követelés egyáltalán behajtható-e vagy sem. Emellett további problémát jelent, hogy az egyetemleges felelős adósok, kezesek ellen folytatott végrehajtási eljárásokat nem feltétlenül ugyanaz a végrehajtó végzi.

A probléma megoldását az jelentené, ha a fokozatosság elve nemcsak az egy adós elleni végrehajtási eljárásra korlátozódna, hanem a követelés megfizetéséért felelősséget vállalt adósok, kezesek egész csoportjára. Ez a változtatás, valamint az egyetemleges felelős adósok ellen vezetett végrehajtási eljárások egyazon végrehajtó általi lefolytatásának lehetősége ugyanakkor a költséghatékonyságot is jelentősen növelné. Köszönöm a lehetőséget, ezek voltak a főbb problémák, amiket szerettem volna említeni.

ELNÖK: Mi köszönjük ezt a részletes szakmai beszámolót, és amennyiben lehetősége van, akkor e-mailben küldje el a bizottság részére.

DR. ZOLTÁN HUNOR CSABA önálló bírósági végrehajtó: Szerettem volna magam is ajánlani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megkérném Sümeghy György országos igazgatóját a Habitat for Humanity Magyarországnak, hogy akkor a szervezetük álláspontját ismertesse velünk. Köszönöm.

SÜMEGHY GYÖRGY országos igazgató (Habitat for Humanity Magyarország): Köszönöm szépen, elnök úr, és köszönöm én is a meghívást. És csatlakoznék a Magyar Szegénységellenes Hálózatához abban, hogy nagyon szívesen rendelkezésre állunk hosszú távon is a hasonló egyeztetésekre, és a mondandóm is részben azokhoz a pontokhoz kapcsolódik, amelyek elhangzottak.

A Habitat for Humanity az új Széchenyi-terv otthonteremtési programjával kapcsolatban, üdvözölve azt, hogy ebben hangsúlyos a bérlakás-szektor fejlesztés, a városrehabilitáció és azon belül is a szociális városrehabilitáció, és bekerült a program végső

változatába a telep felszámolás is, mint program. Azt gondolom, hogy ezek jelzik, hogy a programalkotók is tisztában vannak a lakáspolitikai számos szociális vetületével, ugyanakkor elhangzott a szűk mozgástér. Jelenleg ezekre a programokra nincs forrás, ezek hosszú távú célkitűzések. Tovább rontja még a helyzetet az, hogy az elmúlt 10 évben a támogatott lakáshiteleknek a támogatása még további 10 évi terhet ró a költségvetésre, tehát kicsit már előre elköltöttük azt a pénzt, amit lakásügyben egyáltalán fel lehet használni.

Azt gondolom, hogy egy ilyen szűk mozgástér esetén, és akkor, amikor tudjuk, hogy elhangzott itt a szegregált területeken élőkről egy szám, ez a 300 ezer fő, mi a Habitatnál azt szoktuk mondani, hogy több mint egymillió ember él Magyarországon elfogadhatatlan, méltatlan lakáskörülmények között akár rossz komfortfokozatban, akár túlszűfolt körülmények között, akár szegregált területeken, városi gettóban. A devizahiteleseknek a csoportja nem ebbe a körbe tartozik, ezen jóval előttről élő csoportról van szó, a középrétegeknek a problémája a devizahiteleseknek a története. Nekünk az a félelmünk, ha most ebben - helyettes államtitkár úr is mondta, hogy pánikkeltés, meg drámai helyzet – a helyzetben belelavírozzuk magunkat abba, hogy nagyon sok közösségi forrást erre a területre fog elkölteni az állam, akkor egyszer már végképp nem fog forrás maradni hosszú időkre a legszegényebbek lakhatási problémáira. Ezért azt gondolom, hogy nagyon fontos, hogy ha történik ezen a területen állami beavatkozás, akkor az nagyon jól behatárolt körben és nagyon alaposan végiggondoltan történjen. És bár nincs senkinek adata arról, hogy ez a bizonyos, emlegetett százezer háztartás milyen körülmények között él és milyen körülmények között adósodott el, én továbbra is azt képviselem, hogy állami forrást, támogatást csak olyan háztartás kaphasson, ami egy nagyon komoly átvilágításon esik át. Ha valaki állami támogatást kér ebben a problémában, akkor fel kell tárnia a család anyagi helyzetét, és lehet, hogy ki fog derülni, hogy a százezernek a nagyobbik része tulajdonképpen önerőből mégis csak valahogy meg fogja tudni oldani a lakhatási helyzetét. Ha nem ezt csináljuk, akkor félok, hogy pont azok, akik a legveszélyeztetettebbek, azok valóban nagy tömegben utcára fognak kerülni.

Azt is javasoljuk, hogy ha állami forrás lesz a devizahitelesek bármilyen fokú megsegítésére, ott sokkal fontosabb lenne egy támogató szervezetre pénzt költeni, mint egyes háztartások megsegítésére. Gondolok itt olyasmire, például az átvilágítás megszervezésére, illetve egy mentori és tanácsadói hálózat felállítására, ami egyrészt egy ilyen krízishelyzetben segíti azokat, akik valóban krízishelyzetben vannak, másrészt pedig független pénzügyi tanácsot ad arra, hogy valóban abban a konkrét helyzetben mi a legköltséghatékonyabb annak a családnak, hogy a helyzetét megoldja.

Egy nagyon fontos még: a javaslatunk között is elhangzott, hogy az új Széchenyi terv bérlakásszektor-fejlesztési programja csak akkor valósítható meg, hogyha a bérlakás-menedzsment kérdését újragondoljuk, hiszen a jelenlegi formában egy nagyon rossz rendszert működtetnek az önkormányzatok. Ellenérdekeltek abban, forráshiányosak abban, hogy egy hatékony, szociális bérlakásrendszert működtessenek, és teljesen értelmetlen most ebben a pánikhelyzetben több ezer lakásból önkormányzati bérlakásba rakni, egy jelenleg is rosszul működtetett rendszerbe. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük a véleményt. Most Kovács Lászlót kérném meg, a Banki és Végrehajtási Károsultak Információs Irodájának ügyvezetőjét, hogy ismertesse az álláspontjukat.

KOVÁCS LÁSZLÓ (Banki és Végrehajtási Károsultak Információs Irodája): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Három fő területre korlátozódik a mondanivalóm az időhiány miatt. Az első terület a további károk növekedésének a megakadályozása. A második az adósságtömeg csökkentésével kapcsolatos intézkedések, a harmadik pedig az újrakezdés lehetőségének a megteremtése.

A további károk csökkentésére mindenképpen szükséges néhány intézkedést tenni. Elsősorban az úgynevezett tételű, kisebb végrehajtásokból kiinduló csatlakozási kényszer miatt beállt problémák. Mit jelent ez? Akár egy parkolási bírság vagy egy közüzemi tartozás miatt sajnos a csatlakozási kényszer odavezet, hogy azok a hitelek is felmondásra kerülnek, amelyeket az ügyfelek rendszeresen fizetnek. Nézzük meg konkrétan: van egy százezer forintos tartozás, a végrehajtó úr megnézi, hogy hol lehet behajtani ezt, és ha éppen nincsen százezer forintja ennek az embernek, akkor elveszik a kocsiját 25 százalékon, még akkor is, ha ez egy lízingelt eszköz volt. A kocsit is elveszett, a tartozás is megmaradt, tovább megy a végrehajtó, megnézi az ingatlant. Az ingatlanra hiába fizeti a törlesztőrészletet, felhívja a bankot a csatlakozáshoz, ezt is vinni fogja a végrehajtó. Gyakorlatilag egy kisebb értékű tartozás miatt totális és abszurd csődbe kerül egy család.

A másik: a pénzügyintézeteknél bizonyos önmérsékletet kellene tanúsítaniuk. Hadd mondjak erre is egy példát. Az ügyfelem felvett egy nagy értékű ingatlanra egy hitelt, de nem tudja fizetni. Felvett még egyet, egy nagyon vagány ember volt. Egy kisebb értékűre, amit viszont tudna fizetni. Mit mond a bank? Felmondom azt is, amit fizetsz, meg azt is, amit nem fizetsz. Tehát gyakorlatilag itt nincs is csatlakozási kényszer, ez csak a bank önmérsékletén múlna, hogy miért kell felmondani egy olyan hitelt, amit tudna fizetni, hiszen már teljesen felélte minden tartalékát, a nagyobbakat nem tudja fizetni, a másik mögött is egy ingatlan van. Azt sem kell, hogy elveszítse. Tehát itt mindenképpen kell egy önmérsékletet tanúsítani.

Egyébként a pénzügyintézetek már eléggé morgolódnak, hogy a csatlakozási kényszer miatt a portfóliójuk sokkal jobban romlik, mint amennyire az indokolt lenne, pontosan a kisebb értékű végrehajtások miatt.

Adósságtömeg csökkentése. Mindenképpen a jó erkölcsbe ütközően magasnak kell, hogy értékeljem a bankok 30 százalékos megközelítő késedelmi kamatait, ami azt jelenti, hogy gyakorlatilag a késedelmi kamat magasabb jóval mint a tartozás, illetve az aktuális törlesztőrészlet. Ez azt jelenti, hogy durván két és fél év alatt megduplázódik egy tartozás összértéke. Mit fogunk ezzel tenni? Gyakorlatilag ez egy meg nem szolgált haszna a pénzügyintézetnek. Lehet, hogy másra költi, tartalékképzésre vagy bármi más egyéb, de akkor sem indokolt az, hogy egy 15 millió forintos hitel két év alatt 30 millió forintra felmenjen. Mi lesz majd a meg nem térült kárral?

Újrakezdés lehetőségének a biztosítása. Helyettes államtitkár úrnak mondhatom, hogy abszolút fölösleges megalapítani az eszközekezelőt, hogyha ezt a kérdéskört nem rendezzük. Az ügyfelek minden tartalékukat felélték. Gyakorlatilag a végrehajtó továbbra is elveszi az ingatlant, marad egy hatalmas per meg nem térült kárral, ami a moratórium következményeként akár megduplázódott. Mi lesz ezzel a meg nem térült kárral? A végrehajtó továbbra is le fogja tiltani a fizetés, jövedelem 33 százalékát vagy az 50 százalékot. Hogy fog bérleti díjat fizetni? Hogy fog újra magához térni ez az adott család? Férj-feleség vagyona elment, ami megmaradt a be nem vonható eszközöknek a listája. Ott állnak a kapuban. Lehet, hogy visszabérelhetné ezt az ingatlant, de miből? Fizetése nincs, gyakorlatilag elúszott a lehetőség.

Egy-két fontos gondolat. A tartozások eladása, a bankok tartozása, amiket eladnak, egy abszolút inkorrekt tevékenység irányába kezd elcsúszni. Eladja a bank a tartozást x összegért, gyakorlatilag a követelés-kivásárló cégnél már nincsen semmilyen kontroll, hogy ezt hogyan értékesíti tovább. A követeléskezelő nyomott áron veszi meg ezeket a tartozásokat. Mondjuk a bank meg nem térült kárát akár 10 százalékon is kivásárolhatja, mondjuk egy tízmilliós tartozást akár egymillió forintért is kivásárolhat egy követeléskezelő. Mennyiért fogja behajtani? Akár a tízmillió forintot is hajthatja, holott ... és egy 900 százalékos haszonnal továbbpréseli a szerencsétlen bajba jutott ügyfeleket.

Egy csomó dolgot lehetne még tenni. Hadd reagáljak Márton Izabellának a felvetésére. Én támogatom, amit mondott, de mindenképpen szükséges lenne, akár a bérlakásprogramban egy pályázati rendszerben történő odaítélést bevezetni, amikor bizonyos garanciákat kapna

akár a bérlakásprogram, akár az eszközközkezelő, hogy arra az ingatlanra vigyázza majd, fizetni fogják a közüzemi tartozásokat, hiszen nem hiába nem vásárolták ki abból az ominózus 50 milliárdos keretből az önkormányzatok a lakásokat, hiszen akik azokban a lakásokban laktak, hatalmas tartozásokat halmoztak fel, ottmaradt az önkormányzatoknak, nagy a veszély, hogy itt is be fog következni még egy dolog.

Szorgalmaztuk egy úgynevezett banki eszközközkezelő létrehozását is, ami csatlakozna az állami eszközközkezelőhöz. Elnök úrnak átküldtem e-mailen ezt az anyagot, akár tőlem is megszerezhető. A pénzügyintézetek, illetve a különböző cégek birtokában komoly nagyságrendű ingatlanok halmozódtak fel. Ezeknek a hasznosítására több fajta megoldást is el lehetne képzelni, mondjuk támogatni ezeket a bevonását, visszabérlését a rendszerbe. Akár még úgy is, hogy a bankok a tartozásokat megfelelő konstrukció keretében cserélgethetnék egymás között, illetve bevonnák ezt az eszközközkezelőbe.

Még, amit egy rendkívül fontos dolognak tartok, és talán az egyik legfontosabb, a végrehajtások mértékét, a végrehajtásba bevonható összegek mértékét, illetve időtartamát mindenképpen szabályozni kellene. A jelen pillanat most úgy néz ki, hogy akár egy fiatal embert is akár az élete végéig is egy tartozás sújthat, tehát nem tud belőle kikeveredni soha, ahogy említettem, folyamatosan elvonásra kerül. Úgy gondolom, meg kell szabni, hogy egy bizonyos tartozásból a pol astra kockázatot a pénzügyintézet, illetve az ügyfél között, hogy meddig lehet behajtani: egy évig, öt évig, ötven évig, tehát erre mindenképpen kellene valamilyen mértéket, időpontot megszabni. A másik pedig a behajtható összegnek a nagyságrendje, ezeknek a tartozásoknak is van késedelmi kamata. Sajnos ezek a kamatok sokszor magasabbak, mint amit törleszteni tud az ügyfél, gyakorlatilag soha nem fog véget érni a tartozása.

Elnézést, ha túlléptem az öt percet, de nagyjából körülbelül ennyit szerettem volna elmondani. Köszönöm a figyelmüket.

ELNÖK: Rendben. Köszönöm szépen. Most pedig megkérdezném a Fehér Kéményseprők Országos Társadalmi Szervezetek Szövetségét, hogy a megjelent két emberük közül melyikőjük óhajt felszólalni. *(Dabasi Tamás jelzi, hogy ő.)* Rendben, akkor Dabasi Tamás elnök úrnak megadnám a szót.

DABASI TAMÁS elnök (Fehér Kéményseprők Országos Társadalmi Szervezetek Szövetsége): Köszönöm szépen, elnök úr. Szomorúan veszem tudomásul, hogy a helyettes államtitkár úr egyáltalán nem rendelkezik a valós probléma nagyságára vonatkozó tényekkel, holott minden minisztérium rendelkezésére bocsátottuk a több éve feltárt és konkrét tapasztalatainkkal rendelkező dokumentációt, amit most is összehajtottunk és ennek a bizottságnak is szeretném majd átadni. Ez nem akkora nagy, amivel kellene foglalkozni, de le van írva az eltelt két év visszássága, ami természetesen minden minisztériumnak – az önkormányzatnak is – beküldésre került, az összes frakcióvezető, illetve a kormány részére is megküldésre került.

Ebben leírtuk az eddig feltárt jogtalanságokat, visszaéléseket, ami már konkrétan büncselekményeket okoz. És egyértelműen az FBI is kimondja – és nem itt kellene ezzel foglalkoznunk, és nem egy civil szervezetnek kellene azzal foglalkozni -, hogy hogy szerzik meg a tulajdonjogot, hogy kerül utcára ember, hogy kerül ma a mai gazdasági körülmények között eladósodásra, elszegényedésre egy család, egy gyermek, aki kiesik az iskolapadból, mert nem tudnak neki kenyeret adni vagy kiflit. Nagyon szomorúan érzékeljük azt, és nem igaz, ezt kikérjük magunknak, hogy csak szűkebb kört érint, hiszen nagyon drámai a helyzet. Kilencmillió darab hitelszerződés van Magyarországon a Pénzügyi Felügyelet adatai alapján, 9 millió darab hitelszerződés. Ebből három és fél millió a nem létező devizaalapú hitelszerződés. Azért mondom, hogy nem létező devizaalapú, mert itt semmilyen alapú hitelről nem beszélgethetünk, a bankok becsapták az adósokat, és most térek vissza, az FBI

egyértelműen megállapította, hogy ez hitelcsalás és ők követik el a hitelcsalást, és jelen pillanatban is csalásban tartják, hisz a szerződések életben vannak.

Mi azt kértük, azt javasoljuk – és a javaslatainkban is szerepel -, hogy ne a magyar állam vállaljon az adósok és a bankok helyett anyagi terheket az üres kalapból, hanem kötelezze a bankokat, hogy a tisztességes szerződésű feltételek alapján állítsa vissza az eredeti állapotot. A felvett hitelt mindenkinek vissza kell fizetni, de kérem szépen csak azt, amit felvett, ne a felturbózott tízmilliós, meg százmilliós követeléseket, amihez nincs joga a banknak, egy olyan virtuális kalapból kivett elszámolási téma vége hazugság és csalás.

El kell mondanunk azt is, hogy mi szinte napi kapcsolatban vagyunk ezekkel az emberekkel, hisz akik itt vagyunk, bennünket folyamatosan keresnek telefonon. Tudni kell, ha itt nem történik megoldás, és nagyon egyszerű a megoldás, mert két-három törvényt kellene megszüntetni, két-három törvényt kellene módosítani; és én köszönöm a végrehajtó úrnak, hogy végre valaki ki merte mondani és le merte írni, hogy a végrehajtási törvény sem jó, de szükség van végrehajtókra. Természetesen, mint az első bemutatkozásomban is mondtam, vannak kiemelkedően, kicsit embertelenebb módszereket használó bírósági végrehajtók, akiket lehetne kezelni. De egyet kell tudomásul venni, és azt nagyon keményen képviseljük, sajnos a magyar önálló bírósági végrehajtóknak nincs felügyeleti szerve, nincs felettes szerve, nekik sokkal nagyobb hatáskörük van, mint a köztársasági elnöknek és a belügyminiszternek, ők bármit megtehetnek, ők bármit megcsinálhatnak, nincs szabályozva, nincs számon kérve. Több mint 300 milliós vagyont három év alatt összegyűjteni, azt gondolom, tisztességesen nem lehet, és a honlapon szerepel ezen emberek neve, és nem történik érdemi ügyészségi vizsgálat velük szemben. Miért egy civil szervezetnek kell akciócsoportot, miért egy civil szervezetnek kell sokadmagával, akár ezrével odamenni egy családhoz, és egy végrehajtási eljárásos saját költségén miért egy civil szervezetnek kell saját költségén rendőrségi nyomozati vagy büntető ügyekben nyomozni, feltárni az eseményeket; hol vannak a megfizetett emberek, akik erre felszentelték magukat és vállalták, hogy a törvénytelenység ellen mindent megtesznek.

Miért nekünk kell ezzel foglalkozni és miért nem hallgatja meg valaki azokat a segélykiáltásokat, amit nyilvánosságra hozunk, hogy emberek, senkié nem lesz a házam, mert inkább a családommal együtt magamra gyűjtöm. Ez a legkisebbik levél, amit kapunk, ez a legkisebbik kérés, amit kapunk és el kell hinni, hogy egy nagyon komoly probléma van. És nem arról kell beszélni, hogy kisebb kört érint - milyen kisebb kört? Ha egy embert utcára tesznek Magyarországon, mert a többi államban ezt nem engedik meg, akkor már baj van; ha egy gyereket intézetbe visznek azért, mert egy hitelt nem tud fizetni, hát kikérjük magunknak, mi az, hogy utcára teszik, mert egy hitelt nem tud kifizetni, munkanélküli, bármilyen problémája van. Csak az államnak, csak a végrehajtóknak lehet problémája, annak a szerencsétlen embernek, aki nem tud a gyerekének enni adni, annak nem lehet problémája - és ez nem szociális kérdés, ez már bűncselekmény, azt gondoljuk. Miért kell öngyilkosnak lenni, miért kell megvárni, hogy itt két szervezet vagy tíz szervezet összefogjon, vagy száz szervezet, civil emberek összefogjanak, és netalántán véletlenül egy teljesen jogszerűen eljáró végrehajtót tegyenek el láb alól, mert ez lesz a következő.

Higgyék el, az a bomba a bankban, az összes többi olyan öngyilkosság, családok gyilkosságai, azok mind – és most tisztelet a kivételnek – a követeléskezelésre vezethetők vissza. Mindig azt mondjuk, hogy Dabasi Tamás faktoring követeléskezelő kft-ként, ha odamegyek ahhoz az emberhez, telefonon zaklatom, illetve elkérem, elveszem tőle a mobiltelefonját, azt gondolom, hogy az bűncselekmény, önbíráskodás - nem tehetné meg, nincs szabályozva. Hoztak egy 12/2003-as kormányrendeletet, ami alapján bírósági végrehajtáson kívül lehet árverezni – hát milyen dolog ez? Van az APEH, van egy felszentelt önálló bírósági végrehajtási törvény, ami alapján le van szabályozva, hogy lehet árverezni, vagy valakitől elvenni a telefonját, házat, ingatlanát, gyerekeit, családját. Mit csinálnak ezek a cégek off-shore cégeken keresztül? Leírtuk, az APEH-től közérdekű panaszként kértük a

kivizsgálását, kiderült, hogy több mint 54 milliárd forintot vittek ki a 2009-es évben és vettek el emberektől. 15 ezer kilakoltatás volt 2009-ben, ebből 340 körül, amit önálló bírósági végrehajtók végeztek.

A 2010-es évben az első negyedévben már ezt a számot túllépték. Pénzügyi felügyeleti adatot, nyilvános adatot, közlök, ami lejött a médiába, és mi ezt megjegyeztük, felírtuk. El kell gondolni azt, hogy ezek a cégek, ezek a követeléskezelők, és mindig azt mondom, hogy Dabasi Tamás faktoring kft-k, és bocsánat, hogy kimondom, az OTP faktoring is idetartozik. Meg tudom mutatni, bizonyítani tudom - szerencsére az összes ügyészség az országban elfogadta tőlünk -, hogy valóban bűncselekmény van, és rengeteg feljelentés van. De miért nekünk civil szervezetnek kell ezt megtenni, hol a kormány? Miért nem húzza ki azt az egyetlen törvényt, ami ezt megoldaná, miért nekünk kell ezt teljesen ingyen, a saját költségünkön az adósokat – idézőjelben – „partizán módszerekkel” megvédeni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük Dabasi Tamásnak, hogy az elkeseredett emberek ügyét itt megmutatta a bizottság előtt. És megkérném Kis Tibort, a Város Mindenki hajléktalan és szociális csoport tagját, hogy mutassa be csoportjának az álláspontját.

KIS TIBOR (Város Mindenkié csoport): Nagyon szépen köszönöm a szót és a lehetőséget, elnök úr. A továbbiakban csatlakoznék az előttem felszólalóhoz, hogy nagyon szívesen együttműködnék és még egyszer nagyon köszönöm a meghívást.

A mi csoportunkban - valójában említette is - hajléktalanok és szövetségesek dolgoznak együtt. Jelenleg a lakhatási válság megoldásán dolgozunk. Három főbb dolgot szeretnék itt kiemelni. Elsősorban, már többektől elhangzott, a szociális bérlakás lenne nekünk is a legfontosabb, ez hosszú távú megoldásban.

Nekünk is ugyanaz a meglátásunk, mint az előttem felszólalóknak, hogy legyen több szociális bérlakás. A lakások felújítása rászoruló bevonásával. Így lehetne értelme a közmunkának, ez lenne a mi javaslatunk. Erre van is egy többek által ismert példa, a Nagykanizsai Szociális Építőtábor.

A másik nagyon fontos dolog az üres lakások középtávú megoldása. Ez jelenti az önkormányzati és a magántulajdonokat. A célunk a külföldi tapasztalatok szerint felmérés, csökkenteni a spekulációs céllal üresen tartott lakások számát.

A hosszabb ideig üresen álló lakások megadóztatását javasolnánk. Erre van is példa, és elég jól működik Franciaországban. Célja a lakhatási alap létrehozása lenne, amelyből szociális bérlakások fejlesztése és a fenntartására kifizethető összeg, a tulajdonosok motiválása, hogy ne legyenek kihasználatlan lakások.

A másik nagyon fontos, valójában már több esetben esett itt szó, meg fog is, kilakoltatási kampányba kezdtünk, melynek célja, hogy ne legyen emberhez méltó elhelyezés nélküli kilakoltatás. A bedőlő lakáshitelek, a közüzemi hátralékosok és a lakásfoglalók. Szerintünk minden kilakoltatás embertelen. Javaslatunk, hogy a moratórium mindenkire vonatkoztassa, amíg személyre szabott méltó megoldást nem találunk minden ember lakhatási krízisére. Köszönöm szépen a szót és a lehetőséget.

ELNÖK: Én is köszönöm, hogy ismertette az álláspontjukat. Most megkérem Barabás Gyulát, a Hitelszövetségtől.

BARABÁS GYULA (Hitelszövetség): Köszönöm a szót, elnök úr. Én venném magamnak azt a bátorságot, hogy a tévedés jogával élhetnék azzal, hogy mi is ez a probléma, alapvetően és kicsit távolabb is kell nézni.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete adatai alapján a 90 napon túli jelzáloghitelek darabszáma januárban 107 ezer volt. 2010. június 30-án 105 ezer ilyen

szerződést tartottak nyilván. Nagyon sokat beszélünk arról, hogy a kilakoltatási moratóriumnak milyen úgynevezett morális kockázata van. Nevezetesen elhangzott nagyon sok esetben valószínűleg olyanoktól, akiknek fogalmuk sincs, hogy mi van ebben az országban, hogy a moratórium hatására az emberek elkezdik nem fizetni tudatosan ezeket a hiteleket.

Hát én visszautasítom ezeket a megjegyzéseket. A 105 és a 107 ezres szám összesen kétezer darabos növekmény. Hát ebből nem az látszik, hogy az emberek visszaélnének tömegesen azzal, hogy a jelzáloghitelüket nem fizetik. Sokkal inkább nem fizetik esetleg a közüzemi díjakat. Megpróbálnak valamilyen módon azokhoz a pénzügyi termékekhez hozzájutni, amit ez az etikus és tisztességes bankrendszer biztosított számukra ingyen hitelkártyákkal és az egyéb folyószámlahitelek növelésével kapcsolatosan, amit természetesen minden további nélkül, amikor ez a hitelezési örület elindult és megtörtént, akkor gyakorlatilag egy egyszerű papír aláírásával megkaptak. 2.300.000 fölött van az a hitelszerződés-állomány, ami ugyancsak 90 napon túli, és ezek az úgynevezett fedezetlen hitelek, a személyi kölcsönök, hitelkártyák és egyéb ilyen autólízing szerződések. Szóval azért érdemes elmondani és fontos ezt tudni túl azon, hogy közel egymillió család van a közüzemi díjakkal hátralékban, mert ezekből külön-külön önálló végrehajtás lehet, hogyha ezeket a tartozásokat nem tudják rendezni.

És akkor elmondanék még néhány dolgot. Nevezetesen, hogy a pénzintézeteknek a kamatbevétele az elmúlt évben is, ahogy a korábbi években is, és úgy, ahogy állítólag ők is óriási válságot élnek át, 30 százalékkal növekedett. Figyelembe venném azt a 2000-es kormányrendeletet, ami a pénzintézeteknek a más devizanemben benyújtott hitelük esetében az elszámolást taglalja. Nevezetesen, hogy az árfolyamváltozást az ügyfelekre egyértelműen áthárítják, hiszen azon az összegben számolják, amin a törlesztőrészlet van. Igen ám, de a bázisértéket az adja, amikor ezeket a hiteleket kifolyósították. És a kifolyósított hitelösszeg esetében ott, ahol az árfolyam növekedett, ott ezt a bevételt, eredménynek kell könyvelni, ha pedig a törlesztőrészlet árfolyama lejjebb van, mint a kifolyósítás időpontjában, ott ráfordításnak. Tehát ezek jelen pillanatban brutálisan nagy nyereséget okoznak. Ha figyelembe veszem azt is, hogy a kamatok ráfordításait körülbelül 25-30 százalékkal csökkentették a pénzintézetek, ez hozzávetőleg az elmúlt évben 300 milliárd forint volt, akkor azt már világosan lehet látni, hogy 60 milliárddal kevesebbet fizettek be kamatadóban.

És hogyha ez a kamatbevétel a lakossághoz került volna, akkor leegyszerűsítve az áfatartalmát nézem, ez újabb 60 milliárd, tehát 120 milliárdról van szó, a pénzintézetek befizettek 138 milliárd forint válságadót. Tehát gyakorlatilag 18 milliárd forintról beszélgetünk akkor, amikor a pénzintézeteknek ez óriási tehertétel. Az sem biztos, hogy el kellene fogadnunk, hogy a pénzintézeteknek ez a céltartalék-képzési kötelezettség micsoda hatalmas nagy veszteség, és ez a betétesek pénze. Hát kérem a céltartalékot az eredményük terhére képzik. És innentől kezdve a betétesek pénze nincsen veszélyben. Veszélyben van viszont az a pénzintézeti reputáció, ami ebben a válságkezelésben megmutatkozott. Abban az értelmetlen hitelezési dömpingben, ahol valóban adósok és hitelezők együtt helyenként felelőtlen tevékenységet folytattak, viszont azt az állam passzívan nézte, úgyhogy ha majd értelem szerűen nem bizottsági tagokra gondolok személy szerint, de a későbbiekben majd esetleg egy politikai vitanapot kívánnak tartani ezzel kapcsolatosan, hogy az egész hitelezési válság Magyarországon, itt a lakosság körében hogy alakult ki, akkor ezt mihamarabb tegyék meg. És adnék egy muníciót annak, amit korábbi képviselőknek vagy politikusoknak el tudnak mondani: hát uraim, ezt benézték! De nem kicsit.

Az, hogy mit lehetne tenni. A kormánynak minimális mozgástere van. Ez kétségtelen tény. Viszont annál nagyobb lehetősége van arra, hogy olyat tegyen, ami számára a legnagyobb, nevezetesen a jogszabályalkotás képességét.

A legutóbbi információk szerint lesznek olyan vásárlásösztönző termékek, kamattámogatás formájában, ami egy ilyen vásárlásnál valamilyen kedvezményes kamatozású

hitelt biztosít a vevőnek. Én azt gondolom, hogy előtte meg legyen egy vagyonosodási vizsgálat, mert azért a – bocsánat a kifejezésért – neppereknek, meg olyan embereknek, akik valóban megjelennek a végrehajtói iroda környékén, akikről szerintem az adóhatóság azt sem tudja, hogy léteznek, de több tízmilliós autókkal nem feltétlen bátorítják azokat az embereket, akik csak úgy megjelennek egy ilyen árverésnél, azoknak, azt gondolom, hogy szemérmetlen dolog még kamattámogatást is adni azért, hogy ilyen ingatlanokat vásároljanak. Én nagyon örülök annak, hogy a végrehajtói kamaránál feszültség van és ez a feszültség, úgy látom, hogy azt jelenti, hogy lesznek olyanok, akik megszólalnak a tisztesség hangján.

Valóban kellene jogszabályváltozások, törvénymódosítások, kellene a díjjegyzékkel kapcsolatosan is. Mert az, hogy sikerdíjat és munkadíjat is egyszerre, párhuzamosan fel lehet számolni, az ma jelen pillanatban úgy néz ki, hogy egy végrehajtási eljárásban csak két fél károsodik: a hitelező és az adós. És engem az nem nagyon érdekel és nem nagyon zavar, hogy mondjuk a végrehajtói kamara épülete a Sándor palota kicsinyített mása. De az igen, hogy életük végéig tartoznak olyan emberek, akik ilyen eljárásban több millió forinttal, önhibájukon kívül egy állítólag előre nem látott gazdasági válságban csak ők lehetnek szenvedő alanyok. Úgy is szoktam talán mondani, hogy ha valaki kíméletesen megöl egy embert, hét év után szabadul, ezek az emberek életük végéig ilyen helyzetben lesznek.

Azt gondolom, hogy itt valahol a tiszta lappal indulásnak a jogát is abban a helyzetben meg kellene teremteni. Mert, ahogy elmondtam, hogy milyen kamatszámítások vannak és milyen egyéb más pluszkiadásokat számítanak és miért pont esetleg a pénzügyi szektor legyen az, aki ezt az egészet itt mindenféle támogatás és segítség nélkül át tudja vészteni, holott sehol a világon ilyen nem történt meg, az azt gondolom, hogy ezt feltételezi, hogy a tiszta lappal indulás jogát márpedig le kell rendezni. És ha valami, akkor majd ez fogja megnövelni az ingatlanok értékesítési árait.

Nagyjából ennyit szerettem volna elmondani. Vannak persze szakmai javaslatok is, hogy végül is, amikor a törlesztőrészlet csökkenéséről beszélünk, akkor arról is beszélünk kell, hogy az elmúlt három évben, vagy már két és fél évben közel 1400 milliárd forint került ki a gazdaságból, ez bekerült a törlesztőrészletekbe. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én köszönöm szépen, hogy javaslataival támogatta a bizottság munkáját.

És a civil szervezetek sorában utolsóként szeretném megkérni Schillné Bene Irént, az Otthon és Érdekvédők Szövetségétől, hogy a szövetségnek az álláspontját képviselje.

SCHILLNÉ BENE IRÉN (Otthon és Érdekvédők Szövetsége): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Szeretnék köszönetet mondani dr. Zoltán Hunor Csaba végrehajtó úrnak. Szeretném megköszönni a bátorságát, szeretném megköszönni azt, hogy amit két év óta kérünk, könyörgünk, hogy a végrehajtás körül valami probléma van, azt ön megtette, úgyhogy köszönjük szépen mindannyiunk nevében.

Úgy gondolom, hogy szinte mindent elmondtak az urak és a hölgyek előttem, de szeretnék beszélni egy jelenségről, és azt szeretném mindenkitől kérni, hogy nagyon figyeljünk oda erre a jelenségre. A következő: a családban dolgozik az apa, felvették a hitelt - azért próbálom leegyszerűsíteni, hogy lássuk, hogy miből mibe lehet eljutni -, nincs munkahelye, nem tudják fizetni az adósságukat, esetleg megemelkednek a rezsiköltségek is. Majd el szeretne menni az úr dolgozni, és arra kéri a munkáltatót, hogy ne jelentse őt be, ugyanis a végrehajtások kapcsán le fogják vonni a fizetése 33-45 százalékát – és akkor innen kezdődik az ördögi kör. Szeretném feltenni a kérdést, hogy ilyen környezetben hogyan lesz majd egymillió munkahely, hogyan lesz majd lakásépítési program, és nem is szeretnék hosszabb távon erről okfejtéseket tenni, mindenki tudja, hogy mire gondolok. A civil szervezet munkájában aktívan részt veszek, de valamiből nekem is élni kell, belsőépítész vagyok, ezzel a problémakörrel hetente találkozom – ez az egyik vonulat.

A másik pedig az, hogy Európában felszabadulnak a munkaerő-piaci lehetőségek és vándorolnak ki a szakmunkások. Ott nem megy utána a végrehajtó, haza tudja a családjának küldeni a pénzt, amiből meg tudnak élni – mi lesz így velünk?

Az építésztársadalomban egy nagy összefogás kezd kialakulni, konkrét problémamegoldási javaslataink vannak a bérlakásprogramra, a passzívház programra, nagyon-nagyon sok olyan lakás van a piacon, amit nem fejeztek be, erre is vannak projektjeink, hogy hogyan lehetne ezeket kivitelezni; külföldi befektető belefogott a magyarországi kivitelezésbe, majd egy idő után lelépett, erre sajnos nem tudok finomabb kifejezést használni. Erre nekünk modelljeink vannak, hogy hogyan lehetne ezeket a lakásokat kevés összeggel, esetleg bevonva azokat, akiknek szüksége van lakásra, kivitelezni, újra forgalomképesé tenni. Ezeket most nem szeretném bővebben kifejteni, mert ezekre komplett tanulmányok készültek. Szeretném felajánlani a segítségünket, mint ahogy már sokan tudják, hogy ezekről nagyon sokat beszéltem, szeretnék ezekről is majd pontosabb és korrektebb képet adni egyszer. Úgy gondolom, hogy ezzel én be is fejeztem, még egyszer szeretném mindenkinek megköszönni, hogy jelen voltak és meghallgattak bennünket.

ELNÖK: Köszönjük szépen itt az életből vett példákat, nagyon hasznosak lehetnek a törvényhozás folyamán.

És most a legvégén megkérném Nagy József állampolgárt, hogy a törvénytervezet koncepciójának a mag részét röviden ismertesse, de ne túl hosszan. Köszönöm szépen.

NAGY JÓZSEF állampolgár: Köszönöm szépen, elnök úr. Elsősorban szeretném, csakhogy tessenek tudni, mint állampolgár egy több mint 200 lakásos lakásszövetkezeti panelházban lakom a Havanna lakótelep, talán ismerős is. Tehát minden, amit önök elmondtak, sokszor joggal, az egy kicsit lecsapódik nálunk is, de ugyanakkor kapcsolatban állok más lakás civil szervezetekkel, lakás témával foglalkozó más civil szervezetekkel is. Elsősorban szeretnék az egész lakáspolitikával kapcsolatban, ha megengedik, elmondani egy-két dolgot. Én ezt egy összetett, tehát komplex fogalomként értelmezem, tehát nemcsak az, hogy maga az adósság, hanem sok minden más. Úgy érzem, hogy a jelenlegi lakáspolitikával szemben gyökeres változásokat kell végrehajtani, és nagyon röviden.

Úgy érzem, hogy a kilakoltatási moratórium feloldások után is marad továbbra is az adósságcsapda. Tessenek arra gondolni, hogy például egy adott lakóközösségben, tehát ne egy családi házas megoldásra gondoljanak, ott az élő és hitelt fizetni nem tudó helyett a lakóközösség többi tagja fogja megfizetni a köztartozásokat, tudniillik meg kell fizetni valamiképpen mindent. Tehát magyarul azt jelenti, hogy a nyugdíjasok, akiktől még le lehet vonni a jövedelméből úgy, ahogy megfizetik mások helyett, most ne taglaljuk azt, hogy mi volt az oka annak a hitelfizetésnek.

A másik pedig, szerintem felül kell vizsgálni a jelenlegi lakáshitel-támogatást, sokkal szigorúbb előírásokra lenne szükség. Például rossz lakáspolitikai megoldásnak tartom, hogy a fiatalok az életpályájukat már lakáshitel felvétellel kezdik, ahelyett, hogy például a jövedelmi viszonyuknak megfelelő lakást tudnának bérelni. Biztos sokan ismerik, nem én találtam ki, az L/J-i mutató azt jelenti, hogy egy adott lakás értéke, ez egyévi jövedelemnek a mutatója, és az nagyon sokat számít, hogy mikor, mennyire közelítek egymáshoz.

Azon kívül úgy érzem, hogy fejleszteni kellene a bérlakást, támogatni kell, építés – mint ahogy többen is elmondták – mégpedig úgy, hogy szerintem a mindenkori lakásállomány legalább 30-35 százaléka bérlakás legyen. Nem feltétlenül gondolok én csak állami vagy önkormányzatra, hanem lehet az éppen egy magánbérlakás is, mert a jelenlegi rendszerek szinte gátolják például az ilyet, hogy munkaerő mobilitás.

Hadd mondjak el röviden egy példát, elnézést az időért. Havas Henrik műsorában volt egy elektronikai vállalatnak a vezetője Debrecenbe munkásokat, illetve mérnököket akart felvenni, és egyszerűen képtelen volt; hiába ajánlottunk fel lakást, képtelen volt megszerezni,

egyetlenegy embert sikerült, mert a többi ragaszkodott a lakásához. Nem tudják eladni, tehát még ez a lehetőség sincs meg nagyon sok helyen, ezt is meg kellene nézni.

Azon kívül például megoldás lehetne, hogy a munkáltató, ha az alkalmazottjai

ELNÖK: Még két perc.

NAGY JÓZSEF állampolgár: Bocsánat, gyorsan. --- és nem a családtagjai részére például lakást bérelni, és azt levonhatná az adóalapjából, vagy pedig valami más adómentes jövedelméből. Tiltani kellene, hogy az önkormányzatok a tulajdonukban álló lakásokat eladják, meghatározott számú lakásokat kellene fenntartani számukra.

Aztán azon kívül meg kell szüntetni, amit én az egységes lakástörvénybe leírtam, meg kell szüntetni a diszkriminációt a magántulajdonú lakások között. A társasház és a lakásszövetkezeti lakások jelenlegi jogszabályi megkülönböztetése, és beleértve, ideértve az igazságügyi és más hivatali szervek, még mindig nem az állampolgárok, lakóközösségek érdekeit szolgálják.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönjük szépen. *(Nagy József: A többit majd leadom a bizottságnak.)*
Írásban.

Köszönjük szépen, és akkor most megkérdezném a bizottság tagjait, a képviselő asszonyokat, hogy kérdezzenek, esetleg hozzászólás van-e.

Talabér Mártának adnám meg a szót.

TALABÉR MÁRTA (Fidesz): Köszönöm szépen. Nem kérdést szeretnék megfogalmazni, hanem inkább megköszönni a nagyon sokfajta véleményt, hozzászólást és javaslatot.

Szerintem az egyik legfontosabb mondat az rögtön az elején Márton Izabella szájából elhangzott, amikor elmondta, hogy a most kialakult helyzetért ki mindenki felelős, és hogy ez egy hármas megfeleléségi rendszer volt, amiben az államot, a magánszemélyeket és a pénzintézeteket is említette. Azt gondolom, hogy ezt nagyon fontos tudatosítani, hogy az a helyzet, amiben most nagyon sokan vannak, az valóban nem pusztán az államnak, nem pusztán a pénzintézeteknek, hanem némely esetben a magánszemélyeknek is a gondja olyan tekintetben, hogy kevés ismerettel, tudatlanul vágta bele hitelekbe.

Én nemcsak országgyűlési képviselő vagyok egy egyéni választókerületben, hanem néhány hónapja polgármester is, és hetente találkozom mindazokkal a gondokkal, amik itt elhangzottak. Amit a legutolsó úr mondott, Nagy József mint állampolgár, ezzel is nagyon sokszor szembesülök, amikor jönnek egy panelházból és panaszozzák azt, hogy aki nem fizet, ahelyett valóban, ahogy ő elmondta, a kisnyugdíjasoknak kell helytállni. Ezzel csak azt szeretném érzékeltetni, hogy nagyon sok oldalról kell megközelíteni azt a gondot, amiben vagyunk, nem pusztán azok szemszögéből, akik egyébként nagyon sokan tényleg méltatlanul kerültek abba a helyzetbe, amiben vannak, hanem azok szemszögéből is, akik adott esetben emiatt plusz költségek kifizetésére kényszerülnek és az ő megélhetésük is megnehezül.

Azt gondolom, hogy amikor kormányra kerültünk, igyekeztünk a lehető leggyorsabban valami megoldást találni, igaz, hogy ez poroltásnak tűnik és csak átmenetinek nevezhető, de valahogy próbáltuk a helyzetet megoldani, illetve próbáltunk időt nyerni a tekintetben a kormányzattal közösen, hogy próbáljuk ezen időszak alatt, amíg a kilakoltatási moratórium él, kidolgozni azokat a lehetséges módokat, amivel aztán a későbbiekben ténylegesen tudunk segíteni mindazoknak a bajbajutottaknak, és most elsősorban a devizahitelesekről beszélünk, és szerintem a mai bizottsági ülésnek is elsődlegesen talán ez a célja és nem az egyéb, egyébként szintén sok embert érintő lakhatási probléma.

Azt gondolom, hogy mindannyian tisztában vagyunk a kormánypárti oldalról azzal, hogy milyen a probléma súlya, viszont a kelleténél jobban nem szeretnénk ezt dramatizálni, tehát azt azért, ha nem is visszautasítanám, de azt mondanám, hogy nem értek egyet azzal, amit Dabasi Tamás úr megfogalmazott. Kihangsúlyozom még egyszer, hogy tisztában vagyunk a nehézségekkel. Elhangzott az is, hogy nem igaz az, hogy nem fizetik emberek a hiteleket vagy a rezsit, de sajnos igen. Van, aki kérkedik velem, hogy megteheti, úgysem tudnak vele mit csinálni. Szeretném hozzátenni, hogy jó módú ember, nem feltétlen olyan, aki kevés jövedelemmel rendelkezik. Van, aki ebből sportot űz. Tehát ez egy szomorú, de létező dolog, és nem egy ilyennel találkozunk, képviselők, akikhez jönnek ilyennel, hogy ezzel valamit kellene kezdeni, és többek között az a törvénymódosítás, amit nemrég elfogadtunk, ezt is próbálta kezelni, mert nagyon sokakat viszont ez irritál, hogy ezt a moratóriumot olyanok is kihasználták, akik semmilyen módon nem rászorultak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Rónaszékiné Keresztes Monikának adom meg a szót.

RÓNASZÉKINÉ KERESZTES MONIKA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Én örülök, hogy ez a bizottsági ülés létrejött, és külön köszönöm a civil szervezeteknek a részvételét. Nagyon fontos, amit önök csinálnak, a saját területükön nyilvánvalóan egy részét átlátva ennek az egész kormányzati munkának, ami most itt zajlik. Nagyon szeretném hangsúlyozni, hogy itt egy olyan felelőtlen kormányzati ciklus 8 éve után vagyunk, akik viselnék a felelősséget, azok a képviselők nem is képviseltetik itt magukat a mai napon. Itt állunk egy hatalmas nagy problémahalmaz kellős közepén, és pontosan azok nincsenek itt, akié durva felelősség. És ezt én is látom, mint választókerületi elnök, hozzánk is aktányi ügyek jönnek, a legkülönbözőbb formában. Olyanok is, akik az alsó középosztály megerősítésre váró rétege, és sajnos én is megerősítem Talabér Mártának a tapasztalatait, hogy bizony olyanok is, akik tényleg valóban kérkednek velem, hogy most akkor ők nem fizetnek és semmi szankciója nincs. Tehát itt egy olyan felelőtlen gazdaságpolitikának vagyunk – úgy mondom – a következménye, ami a hatalmas államadósságon kívül rengeteg egyéni adósságot halmozott fel. Ezt kell a kormánynak most orvosolni, és keveset halljuk a médiában, hogy mekkora ötlet volt az, hogy a bankszférát a kormány behozta egyáltalán az államadósság rendezésébe.

Tehát ezt Európában, egyedülállóan Magyarország miniszterelnöke merete megtenni és végrehajtani. Ezt keveset hangsúlyozzuk, pedig nem ez volt a forgatókönyve az előző kormánynak, hanem az államadósságot egy újabb államadóssággal toldozva, egy brutális megszorítást az emberekre rátenni. Mi lett volna itt velünk akkor, és ezt nagyon komolyan hangsúlyozni kell az emberek irányába. Mert én nem szeretném, hogyha nekünk védekezni kellene, hogy mi csak a kilakoltatási moratóriumot hoztuk meg, hanem ezt értékelni kell, ez egy hatalmas nagy védelem, mert mi lett volna akkor, hogyha ezt nem teszi meg a kormány, hanem szabadjára ereszti, és úgymond a bankok „jogos” várományát a hiteltartozások irányában kidobja a szabadpiacra. Ez nagyon komoly felelősség olyan művészet kellős közepén, amikor egy nemlétező belső gazdaságot mozgásba kell hozni, amikor az embereket meg kell óvni a lecsúszástól, és amikor növekednünk kéne számban is és értékrendben, mert nem vagyunk elegen, akik a jövőt fogjuk létrehozni.

Tehát én nagyon szeretném az önbizalmunkat hangsúlyozni ebben, mert óriási munka. Szinte minden tárcában ezzel foglalkoznak. Igenis ki fogjuk alakítani, igenis én magam is személyesen érzem a felelősséget nap nap után az emberek életéért és át is érzem. Éppen elég terhet rak ez lelkileg is minden képviselőre, hogy segíteni szeretnénk az embereken egyenként és mindenkinek az élethelyzetére lebontva.

Úgyhogy én csak ezt szeretném hangsúlyozni, és még egyszer köszönöm Dabasi Tamásék munkáját, külön ismerem és követem, és kérem is a segítségüket továbbra is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Én most albizottsági elnökből átvedlenék szakpolitikusba, hogy elmondjam az LMP véleményét is mint képviselő. A Lehet Más a Politika egy parlamenti lakáspolitikai vitanapot kezdeményezett, amelyhez a legutóbbi információim szerint már elegendő aláírás van ahhoz, hogy akkor ezt benyújthassuk a házelnök úrnak, és akkor ezeket a kérdéseket a parlament plenáris ülésén is ismét elő tudjuk venni, és az érdemi jogszabályalkotás megindulhatna – végre valahára.

Ezzel kapcsolatban az LMP beadott egy pénzügyi csomagot, amiben, hallhattuk Barabás Gyulától is, hogy különböző javaslatok volnának. Ezek közül van, ami a miénkkel is találkozhat, tehát nagyon fontos az, hogy először azt kell meghatározni, hogy ez a probléma ne termelődjön újra. Tehát, most jegeltük a problémát a moratóriummal és talán, hogyha sikerül is egy átmeneti megoldást találni, újabb és újabb családok kerülhetnek ilyen nehéz sorsba, tehát mindenféleképpen először a pénzügyi szervezeteknek a gazdálkodását kell az államnak olyan módon szabályozni, hogy ez a probléma ne jöhessen újra létre. És egyértelművé vált itt akkor a dr. Zoltán Hunor Csaba felszólalásával, hogy a végrehajtási törvény is módosításra szorul. Ezzel kapcsolatban még az őszi eleji módosításkor is voltak javaslataink, de mindenféleképpen fontos volna azt megakadályozni, hogy ezek a – pestiesen szólva – cápák, akik rárópülnek ezekre a házakra, ezeket megakadályozzuk, és ne egy ilyen kartellező módszerrel vegyék el áron alul a házakat, hanem tényleg tisztességes árat kapjanak a kilakoltatottak a saját lakásukért.

Az LMP a lakáspolitikai vitanapra már ki fogja dolgozni az alternatív eszközkezelő javaslatát, amiben a bankok, az állam, az önkormányzatok és maguk a polgárok együttesen vesznek részt a probléma megoldásában, mert mint ahogy ezt itt Márton Izabella az elején elmondta, és a képviselő asszony is megerősítette: közös a felelősség. Ezért közös kell hogy legyen a megoldás is, és most a kormányzatnak az a szerepe, hogy a bankokat rávegye arra, hogy akkor ebbe, a közös felelősségből fakadóan a bankok is nagyobb részt vállaljanak a probléma megoldásában. Mert Rónaszékiné képviselőtársammal én abban egyetérték, hogy az jó, hogy a bankok az államadósság felszámolásába beleszállnak, viszont nem elégséges. Hiszen a bankok okozták egyrészt ezt a lakáspolitikai válságot is és ott is szükséges, hogy akkor beleszálljanak. Ami szerintünk politikailag fontos volna, itt a kormányzat felé, kormányzóparti képviselők felé mondok, hogy államtitkári szinten, ha volna egy lakáspolitikai biztos és csak lakáspolitikával foglalkozó ember, akkor talán kicsit hamarabb tudnánk előrelépni ebben a kérdésben. Mert tisztelem Szöllösi László munkáját, amit itt elmondott azokból fakadóan, viszont nem hiszem, hogy elégséges az, hogy a több tématerület mellett még a lakáspolitikai mintegy mellékes feladatterület jelenik meg, hanem itt szükség volna arra, hogy valaki csak erre a problémára tudjon teljes erővel fókuszálni.

És a képviselő asszonyokat, mint az alkotmányozásban résztvevő képviselőket kérném arra, hogy a lakhatáshoz való jog érdekében szólaljanak fel a parlamenti vitában, hiszen itt vannak a módosító indítványoknak a lehetőségei, és a lakhatáshoz való jog annyira alapvető emberi jog, tehát tényleg a Maslow piramis legaljára biztos hajlik, hogy meglegyen. Ez annyira fontos, hogy utána, ha megvan ez az alapvető jog, arra már fel lehet építeni egy olyan érdemi lakáspolitikát, amely lakáspolitikai biztosítja azt - ami egyébként a kormányprogramban is benne van -, hogy egyetlen család sem kerülhet az utcára. Sajnos a moratórium szűk köre miatt ez a kormányprogram pont megdőlni látszik, és tényleg családok fognak sajnos az utcára kerülni. De remélem, hogy ha még április 15-e előtt gyorsan cselekszünk és a végrehajtási törvényt legalább megváltoztatjuk addig, akkor ezt a tüzet nem azt mondom, hogy teljesen eloltani, de legalább csitítani lehet.

Legvégül a helyettes államtitkár úrnak, ha kívánja, megadom a szót itt a reakcióra, hiszen mégis mint a kormányzat képviselője itt a civil szervezetek, illetve a képviselőcsoportoknak a véleményét hallhatta. Ezzel kapcsolatban akkor milyen olyan elemek vannak, amiket a kormány esetlegesen be tud emelni a lakáspolitikába, milyen olyan

kezdeményezések vannak, amiket pozitívnak tart, és ezzel kapcsolatban kérem, hogy fejtse ki a véleményét.

Szöllősi László helyettes államtitkár reflexiója

SZÖLLŐSI LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium):
Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Megpróbálok reagálni minél több elhangzott hozzászólásra.

Márton Izabella említette, hogy akkor, amikor lakáspolitikával foglalkozunk, akkor ne kizárólag a korábbi időszak devizahiteleseinek az ügyével foglalkozzunk, hanem foglalkozzunk azokkal az emberekkel is, akik még mindig, tehát 2011-ben is, Közép-Európához képest, méltatlan lakáshelyzetekben élnek, és javasolta ennek kapcsán, hogy a szociális bérlakásépítésnek az arányát növelni kellene. Mind a kettőre természetesen odafigyelünk. Hozzá kell tenni, hogy jelenleg ezekre rendkívül szűkös erőforrások állnak rendelkezésre; ez, amit most mondok, ez 2011-re vonatkozik, nyilván 2012-ben, 2013-ban újra és újra elő kell venni ennek a vizsgálatát.

Zoltán Hunor Csabának a hozzászólásából egy dologra szeretnék csak reflektálni. Jelezte, hogy a végrehajtási szabályozás korántsem vezet helyes eredményre, és ezért javasolja, hogy ne csak személyes jelenléttel történő árverések történjenek.

A Széll Kálmán-tervben számos feladat került kiosztásra, különféle kormányzati személyeknek ezeket szakmai munkacsoportok keretében kell kidolgozni. Az egyik feladat, amely ebben a Széll Kálmán-tervben is megjelenik egyértelműen, ez a végrehajtási, illetve felszámolási jogszabályoknak az áttekintése és szükség szerinti módosítása. Természetesen minden olyan javaslatot, ami a hitel minél nagyobb értékű megtérülését segíti, természetesen nyilván az adósnak is érdeke és ebből következően a kormányzat is támogatásra méltónak tart ilyen kezdeményezéseket.

Amit Sümeghy György úr mondott a Habitat for Humanity részéről, abból azt emelném ki, ugye ő azt jelezte, hogy fontos lenne, jelenleg is egymillió ember él olyan körülmények között, amit mondjuk, lakásnak csak nagyon erős túlzással lehet nevezni, akkor általában ez a politika, amelyik most az elmúlt két évben kialakult, ennek a kezelésekor vegyük figyelembe ezeket a helyzeteket is. Ennek kapcsán azt szeretném jelezni, hogy akkor, amikor a moratórium meghosszabbításra került, akkor volt már egy ilyen értékalapú megközelítés. Ez az értékalapú megközelítés pontosan azt tartalmazta, hogy azok a személyek, akik fogyasztási hitelre, fogyasztási hitelezési célból adósdtak el, ez a fogyasztási hitelezés során keletkezett jelzálog adósságuk ne élvezzen ugyanolyan védettséget, mint egy lakásügyben eladósodott személynek az adóssága.

A Banki Károsultak Irodája részéről Kovács László úr említette azt, hogy kívánatos lenne az, ha létrejön ez az intézmény, amely lehetővé teszi, hogy a fizetni nem képes adósok lakását a jövőben bérelni lesznek kénytelenek, akkor legyen egy olyan szabályozási mechanizmus, ami biztosítja azt, hogy ezek az egyébként valóban kedvezőtlen helyzetbe került személyek, megőrizzék a lakás megfelelő állapotát, illetve ne okozzák azt, hogy ne keletkezzen újabb közüzemi tartozásuk. Ezekre a kezdeményezésekre van kidolgozott jogi megoldás, a magyar közművek, tehát áram- gázszolgáltatók már kidolgozták az elmúlt években az úgynevezett előrefizetős órákat, tehát erre bizonyos jogszabályi lehetőségek vannak, nyilvánvalóan azt itt mérlegelni kell, hogy ebben a konkrét esetben helyes és ildomos-e kiterjeszteni erre a helyzetre.

Ami a Fehér Kéményseprőknek, Dabasi Tamás úrnak az észrevételét vagy súlyos megjegyzéseit illeti, elmondanám, hogy mi a minisztériumban természetesen jogszabály-előkészítésekkel kapcsolatban komoly feladatok előtt állunk ezen a területen, de semmiképpen se szeretnénk a működési körünket, hatáskörünket félreérteni, tehát tisztában vagyunk vele, hogy ezen a területen is nagy mennyiségű bűncselekmény történt, ezeknek a bűncselekményeknek az üldözése mindenképpen kívánatos és helyes.

Csak annyit jeleznék, hogy a bűncselekmény nemcsak akkor történt, ismereteim szerint, amikor a hitelfelvevőktől megpróbálták, megpróbálják behajtani a tartozást, és ennek kapcsán például az említett végrehajtási trükköket csinálják. Hallottam én már olyat is, amikor egy hitelintézet vidéki kis kirendeltsége, amely saját hatáskörben kisösszegű hitelezési jogkörrel rendelkezik vagy rendelkezett - például 500 ezer forintos személyi kölcsön folyósítására fel volt jogosítva egy kirendeltség munkatársa -, nem tudta, nem volt abban a helyzetben, hogy megtagadja a hitel folyósítását olyan személy számára, aki nyilvánvalóan sem fedezettel, sem legális, sem illegális jövedelemmel nem rendelkezett, mert az érintett személy olyan módon lépett fel vele szemben, és mindenki fontosabbnak tartja a saját életét és testi épségét, mint a saját munkáltatójának a prudens viselkedését. De ez teljesen nyilvánvaló, ez csak egy szűk terület, ez a fogyasztási hitel terén volt érzékelhető és nyilván az, ami a végrehajtás során történik teljesen nyilvánvaló, hogy fel kell lépni az ügyben.

Kis Tibor úr jelezte azt, hogy hasznos lenne, ha az üresen álló lakás tulajdonosait megadóztatnák, mert nagy dilemma az, hogy ezek az üresen álló lakások tulajdonosai nem érdekeltek abban, hogy kiadják vagy eladják a lakásukat. Azt gondolom, hogy ez a lakásoknak csak egy igen kis részénél lehet így. Tehát akkor, ha egy lakásnak, egy nem értékesített társasházi lakásnak még nem volt első vásárlója, a társasház tulajdonosának kötelessége fizetni ugyanúgy a közüzemi költségeket, ugyanúgy köteles fizetni a közös költséget. Úgyhogy én azt gondolom, hogy elemi érdeke az, hogy túladjon a lakáson, és ugyanez igaz azokra a személyekre is, akik lakástulajdonnal rendelkeznek, esetleg nagyobb lakástulajdonnal rendelkeznek, mint az a saját életük szempontjából szükséges lenne. Ezek az emberek, akik ilyen nagy lakással rendelkeznek, ezek jelentős része a '70-es években azért tett szert vagy azért próbálkozott ingatlantulajdonhoz hozzájutni, mert abban bízott, hogy az élete alkonyán ez valamiféle biztonságot ad számára. Azzal, hogy esetleg a lakás egy részét kiadja vagy esetleg a lakás egy részét eladja. Nyilván akkor, amikor mi lakásmoratóriumról beszélünk, az ingatlanpiaci viszonyokat befolyásoló döntésekről beszélünk, akkor nekünk nemcsak arra a százezer emberről kell gondolni. Nemcsak azokra, akik a lejárt hitelekkel rendelkeznek, hanem azokra az ingatlantulajdonosokra is, akiknek az egyetlen vagyona az ingatlan, aki abból az ingatlanból vagy annak a későbbi kiadásából szeretné az esetleg szerény nyugdíját kiegészíteni.

Amit Barabás Gyula úr a Széchenyi Hitelszövetség részéről mondott, az teljesen korrekt és köszönöm szépen ezeket az információkat, valóban nagyon fontosak. Azt hozzá kell tenni, hogy jelezte, hogy például a bankok ebben a válságos időszakban is jelentős kamatbevétel-növekedésre tettek szert. Szóba került itt korábban, hogy ebben feltehetően benne vannak a késedelmi kamatbevételek is, amelyek nyilvánvalóan olyan virtuális kamatbevételek, amelyeknek a beszédére a hitelintézeteknek sohasem lesz reális lehetősége.

Az otthonvédők részéről, ami elhangzott, felajánlott segítség, azzal természetesen szeretnénk majd élni. Ő ugye azt vetette fel, hogy nagy mennyiségű lakás áll üresen a városban. Én pesti vagyok, én csak a pesti projekteket láttam. Végig lehetne mondani, hogy hány olyan projekt van, akár a Hungária körút mellett körbe-körbe haladva, ahol valóban a lakásépítésnek nem jutottak el a lakásrészéig, hanem szerkezetkész állapotba kerültek ezek az ingatlanok, és ott maradtak félbehagyva. Nyilvánvaló, hogy ez megint egy olyan ügy, ami arra kell, hogy bennünket kötelezzen, hogy amennyiben a tulajdonosok valóban ott hagyják, és nem tudnak vele mit kezdeni, esetleg teljesen kiszállnak a projektjükből, akkor az sajnos intézményes megoldást igényel. Mert ez részben persze lakáspolitikai kérdés, részben a környezetünk szempontjából sem szerencsés, hogy a városban bent, még akár itt a Rákóczi út, Szövetség út sarkán is van egy ugyanilyen félbemaradt épület, de ugyanígy a XIII. kerületben vagy Zuglóban nagyon sok ilyen „sok vezérnek” épült lakásprojekt van, ami végül is az első vezérig jutott csak el. Nyilvánvalóan ezek mind olyan ügyek, amik komoly megközelítést igényelnek.

Ami pedig Nagy József úrnak a felvetéseit illeti, azt gondolom, hogy nyilvánvalóan jelezte, hogy egyértelműen a támogatási politikának sokkal szigorúbbnak kell lenni, és oda kell figyelni, hogy mely célokat milyen módon juttatunk állami segítséghez. Nyilvánvaló, hogy itt a vonatkozó joganyag áttekintése elkerülhetetlen. Jelezte, hogy sokkal ésszerűbb megközelítés lenne az, hogyha a fiatalok reálisabban közelítenék meg a lakáshoz jutásukat, ami azt jelenti, hogy próbálkozzanak először a bérléssel, aztán lakásvásárlással. Feltehetően a fiatalok korábban is, jelentős részük racionálisan próbált hozzáállni. Olyan piaci jelzést kaptak, hogy egy devizahitel-törlesztés nem volt sokkal magasabb mint egy lakásbérlésért kifizetendő összeg. Ez nyilvánvalóan egy téves piaci jelzés volt, amitől sajnos most már ők is kénytelenek szenvedni. Köszönöm szépen a figyelmüket.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm minden egyes megjelentnek, a civil szervezetek részéről, a kormányzat részéről, illetve a képviselő asszonyok részéről, illetve az állampolgárok részéről, az érdeklődők és a sajtó figyelmét.

Az első napirendi pontot lezárnám.

Egyebek

A kettes napirendi pont keretében egyetlen bejelentésem van, hogy a legjobb tudomásom szerint április 15-re, az előző kilakoltatási moratórium lejártára demonstráció készülődik. Hogyha itt a szervezetek összebeszélnek, akkor talán együttesen sokkal jobban tudnak érdeket érvényesíteni ilyen eszközökkel is. Köszönöm szépen a megjelenést.

Akinek van szakmai anyaga, azt szívesen látom, és azt kérném a sajtó képviselőitől, hogy körülbelül óra húszkor-huszonötök lesz a sajtótájékoztató, aki gondolja, az maradjon még itt. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 8 perc)

Vágó Gábor
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Turkovics Istvánné és Lajtai Szilvia